

СЕДАМНАЕСТА СТАТУСНА КОНФЕРЕНЦИЈА

ХАГ, 22. НОВЕМБРА 2006. ГОДИНЕ

Секретар: Молим устаните.

Међународни кривични суд за бившу Југославију заседа.

Изволите сести.

Председавајући судија: Добар дан свима. Молим секретара да најави предмет.

Секретар: Добар дан, ово је предмет ИТ 0367 ПТ тужилац против Војислава Шешеља.

Председавајући судија: Хвала. Молим да се стране представе прво оптужба.

Тужилаштво: Хилдегард Уерц-Рецлаф заступа оптужбом, а референтица за предмет је Ана Каталинић и ја сам Данијел Саксон.

Председавајући судија: Видим да је бранилац у приправности овде, то је господине Хупер и господин О Шиа као субранилац у приправности. Веће констатује да господин Шешељ који се сам брани није присутан у судници. Прво што би веће желело учинити то је да се распита о разлозима за одсуство господина Шешеља. Видим да је овде и господин Робин Винсент, вршилац дужности заменика секретара Међународног суда. Претпостављам да сте ви овде јер очекујете да ће вам веће постављати питања о томе што се догодило јутрос. Будући да господин Шешељ изгледа да се није појавио јутрос у судници. Реците нам молим вас што се догодило јутрос када је, претпостављам, као и обично господин Шешељ био позван да буде спреман за превоз до међународног суда како би се појавио на статусној конференцији.

Робин Винсент: Часни суде, да. Са њим је разговарао управник притворске јединице. Он је рекао да се осећа превише слабим да би јутрос могао присуствовати седници.

Председавајући судија: Да ли је он изразио разлоге због којих се осећа превише слабим.

Робин Винсент: Рекао је да му глас није онако јак као што би желео да буде и да му се не свиђа да мора бити транспортован, сматрао је да то не би могао издржати.

Председавајући судија: Да ли је тражио неке додатне погодности, као што су на пример колица или тако нешто.

Робин Винсент: Није тражио ништа часни суде.

Судија Франк Хопфел: Можете ли објаснити због чега се господин Шешељ не осећа добро, односно осећа слабим.

Робин Винсент: Разлог за то је што господин Шешељ штрајкује глађу од претходне суботе.

Председавајући судија: Господине Винсент, можете ли нам рећи када сте ви последњи пут видели господина Шешеља.

Робин Винсент: Часни суде, то је било јуче после подне, у 16 сати и 30 минута, тада сам посетио притворску јединицу и са њим провео отприлике 40 минута.

Председавајући судија: Да ли сте разговарали са њиме?

Робин Винсент: Јесам.

Председавајући судија: Ја вас нећу питати о садржају вашег разговора, но реците ми да ли је то био разговор који би нормално водиле две особе које се разумеју, које се јасно изражавају. Мене наравно, посебно занима какво је стање, какво је ментално стање господина Шешеља. Да ли вам је он оставио утисак да јесте у стању нормално комуницирати на одговарајућем интелектуалном нивоу као што би се то иначе очекивало од њега.

Робин Винсент: Свакако часни суде. Ви се нећете, наравно, распитивати се о превише детаља о овом разговору, међутим, разговор је био сасвим административне природе, радило се о томе како би Секретаријат могао помоћи господину Шешељу у припреми суђења. Ја сам га видео и у понедељак, а јуче сам имао са њим нешто дужи разговор, тамо је био и преводилац. Ми смо разговарали о целом низу тема и он је мени свакако оставио утисак да је сасвим способан да суделује у разговору и да разуме његову природу.

Председавајући судија: Ја знам да ви нисте стручњак па вас питам тек за ваш утисак као лаика, да ли је господин Шешељ седео на столици, да ли се користио неким другим помагалима да би могао стајати, да ли је лежао. Можете ли нам рећи какав је био ваш утисак као лаика о његовом физичком стању док сте са њим разговарали.

Робин Винсент: Па ако ми допустите могу вам укратко описати под каквим сам условима видео господина Шешеља.

Председавајући судија: Свакако.

Робин Винсент: Он је изгледао исто као када сам га видео претходног дана. Прво сам отишао у уред управника притворске јединице и тамо ме је чекао преводилац. Ја сам причекао да се господин Шешељ доведе из своје ћелије. И он је тамо дошао сам, без помоћи, ушао у канцеларију управника притворске јединице, сео и затим смо обавили разговор. Након тога је устао и отишао. Отпратили су га на траг у његову ћелију.

Председавајући судија: Да ли се користио штапом или нечим сличним

Робин Винсент: Не, није.

Председавајући судија: Да ли вас је неки званичник притворске јединице обавестио о томе да ли је господин Шешељ користио прилику да излази ван на свежи ваздух и да ли знате када користио ту прилику, ако јесте.

Робин Винсент: Систем са господином Шешељем је следећи – ја сваког јутра добијам извештај из притворске јединице у вези са ситуацијом са господином Шешељем, његовим здрављем и његовим активностима током претходна 24 сата. Он није суделовао ни у каквом спорту, међутим, искористио је могућност да изађе на свежи ваздух. Што значи дружио се са другим људима који су у притворској јединици и био је вани. Уколико желите ја вам могу детаљније објаснити што је радио током тог 24-сатног периода поготово током ноћног периода, међутим, са чекаћу ваша питања о томе.

Председавајући судија: Добро, још једна ствар господине Винсент, ово је веће индиректно информирано о штрајку глађу. Не само јутрос од стране вас него и зато јер су донесене неке административне одлуке како би се одговорило на ситуацију насталу штрајком глађу. Ово веће господин Шешељ није директно информисао о томе који су разлози његовог штрајка глађу. Да ли је господин Шешељ обавестио Секретаријат о разлозима за штрајк глађу.

Робин Винсент: Па на почетку, часни суде, зауставићете ме ако се вратим превише у прошлост, међутим, имали смо раније комуникацију од оних људи за које тврде да заступају господина Шешеља, иако он није желео бити заступан, ту не мислим на браниоце у приправности, они су нам рекли да ће он започети штрајк глађу. Секретаријат је одговорио на то чисто као ствар љубазности будући да ми нисмо имали некакав правни статус у целој ситуацији. Пре-

ма томе, то није био службени документ. Према томе то је била прва службена нотификација коју смо имали, а након тога смо и у разговорима са њим добили ту потврду.

Председавајући судија: Да ли вам је дао неке разлоге за штрајк глађу?

Робин Винсент: Да. Он је врло јасно рекао да су ти разлози у оним захтевима које је изнео када се раније налазио пред овим судским већем.

Председавајући судија: Можете ли нам рећи какви су то тачно захтеви били у којима се налазе ти разлози, у ствари господин Шешељ је поставио много захтева.

Робин Винсент: Па прво, то је било питање ограничења посета његове супруге. То је било везано са налогом који је донесен на захтев Тужилаштва. Друго, он је изнео низ захтева до сада о преводу докумената како би он могао спроводити властиту одбрану. Исто тако, затражио је да се браниоци у приправности отпусте. Поред тога, затражио је да се његови правни саветници, они људи које је он номиновао овласте да се појављују пред овим судским већем. Према томе, укратко говорећи то су четири главне теме које је он стално помињао. Наравно, када је реч о првој ствари, а то су права на посете његове супруге, тај налог је сада истекао и он то добро зна. Ја сам му у понедељак дао писмо у којем пише да је то сада нешто око чега се више не треба бринути. Према томе, преостају дакле та три преостала главна захтева. Значи, заступање, превођење докумената и акомодација

Председавајући судија: Добро, значи разлози које је дао господин Шешељ поклапају се са оним разлозима које је он износио и нама. Господине Винсент, информације које сте нам дали о томе да се господин Шешељ јутрос слабо осећао реците нам, како сте ви добили те информације

Робин Винсент: Телефоном од господина Мек Федена, управника притворске јединице.

Председавајући судија: Значи господин Мек Фиден је чуо што је то господин Шешељ сам о томе рекао.

Робин Винсент: Да.

Председавајући судија: Хвала вам на одговорима господине Винсент. У овој ситуацији Расправно веће жели издати службено упозорење. Расправно веће је обавештено да господин Шешељ штрајкује глађу. Веће је, такође, обавештено да се господин Шешељ данас осећао превише слаби да би присуствовао овој статусној конференцији. На основу информација које је ово веће добило и будући да не постоји никаква директна порука од оптуженог већу, Веће само може закључити да је физичко стање господина Шешеља повезано са његовим штрајком глађу. Веће сматра да, без обзира на то што господин Шешељ данас није приступио расправи због физичког стања које је сам изазвао или је хотимично сам одлучио да не приступи овој седници, веће сматра да одсуство господина Шешеља за које није дао додатно образложење представља ометајуће понашање. Веће стога овим упозорава господина Шешеља да би његово понашање могло за последицу имати то да вођење одбране преузме бранилац у приправности на данашњој статусној конференцији, у складу са налогом већа од 25. октобра 2006. године, параграф 5(х) привремено преузимање одбране. Веће стога упућује секретара да ово упозорење одмах уручи господину Шешељу у притворској јединици Уједињених нација. Уколико се господин Шешељ жели појавити пред судом он о томе одмах мора обавестити службенике притворске јединице Уједињених нација и појавити се пред овим већем што је могуће прије данас, и то прије 12 сати. Секретар се такође упућује да организира долазак господина Шешеља пред суд.

Будући да ће требати нешто времена да се ово упозорење уручи господину Шешељу ми ћемо сада прекинути седницу. Од страна тражимо да остану у приправности, нећемо наставити са радом пре 10 сати. Расправа се прекида.

Молим устаните.

Пауза.

Молим устаните. Изволите сести

Председавајући судија: Настављамо са седницом. Веће констаује да господин Шешељ није присутан у судници. Господине Винсент молим вас да известите веће. Наше прво питање је да ли је упозорење, које је Расправно веће изрекло јутрос, прочитано оптуженом.

Робин Винсент: Часни суде, да прочитано је. Прво га је прочитао један преводилац у притворској јединици, а након тога господин Шешељ је захтевао да му се то упозорење преда у преведеном облику, па је и то учињено.

Председавајући судија: Да ли је господин Шешељ на било који начин одговорио на то упозорење.

Робин Винсент: Јесте, часни суде. И то у присутности Клауса Хансена, он је један од заменика управника притворске јединице.

Председавајући судија: Ко вас је о томе обавестио

Робин Винсент: Господин Хансен ме је назвао и умесно ми пренео поруку.

Председавајући судија: Реците нам како је господин Шешељ одговорио. Којом се формулацијом послужио. Како је точно гласила његова порука.

Робин Винсент: Та је порука, наравно, била преведена и он је у преводу рекао: "Не, не идем. Сви су они идиоти, ако мисле да ћу доћи". То је све што је он рекао.

Председавајући судија: Хвала вам господине Винсент на томе што сте обавестили веће. Желим да останете и даље у судници будући да ће можда бити и неких других питања о којима ће нам требати даљне информације од вас. Но, прво, одсуство господина Шешеља. Расправно веће је сада службено обавештено да је упозорење прочитано господину Шешељу, мислим ту на упозорење које је изречено у овој судници прије паузе. То је упозорење сада уручено и прочитано оптуженом на његовом језику. Расправно веће је надаље информисано од стране господина Винсента да је оптужени рекао да неће присуствовати данашњој статусној конференцији. На основу упозорења издатог данас, Расправно веће овим одлучује у складу са параграфом 5(х) налога Расправног већа, од 25. октобра 2006. године, да ће бранилац у приправности преузети вођење одбране оптуженог током трајања данашње статусне конференције. Господине Хупер, то значи да сте ви поново активирани и да сада заступате оптуженог

Господин Хупер: Схватам, хвала.

Председавајући судија: Настављамо онда по дневном реду. Једна од ствари о којој би веће желело бити обавештено, односи се на ранију најаву да ће Секретаријат оптуженом ставити на располагање извесна средства која може користити у време док се сам брани. Господине Винсент, можете ли Расправно веће обавестити да ли је господин Шешељ обавештен о тим средствима и која су то средства. Не треба то нужно све сада поновити у судници међутим, било би добро да то можда ставите на папир и да нас обавестите о томе што је све понуђено господину Шешељу. Можете ли нас о томе молим вас сада обавестити

Робин Винсент: Да часни суде. Ако ми допустите, господин Шешељ је током више својих појављивања пред судом изнео више захтева. Секретаријат је заузео став да би можда било од помоћи и господину Шешељу и Расправном већу, и свим другим заинтересираним, да све

то објединимо у један јединствени одговор господину Шешељу. И 17. новембра састављен је један допис у којем се у оној мери, у којој је то Секретаријат најбоље успео учинити, наводи све оно што је господин Шешељ изнео. То је преведено и ја сам то њему предао у понедељак. Тиме се њему пружила прилика да о тим средствима разговара са мном уколико то жели. Ја, наравно, могу и сада детаљно навести све о чему се ради, но углавном се ту ради о његовим захтевима о којима смо говорили пре паузе. Значи, питање смештаја у притворској јединици на начин који би му омогућио да се сам брани и низ других питања у која, претпостављам, сада не желите да улазимо. Као што су, на пример, телефонске и факс линије и тако даље. Наравно, ту је затим и питање овлашћења оних које је он номиновао да воде његову одбрану и тако даље. Дакле, о томе смо говорили у том допису и имам овде тај допис од 17. новембра и могу га предати суду уколико је то потребно.

Председавајући судија: Да. Господине Винсент молим вас да тај документ службено заведете у спис овог предмета како би веће било упознато са тим што је све понуђено господину Шешељу. Још једно додатно питање. Ви сте поменули ту неколико ствари. Реците нам да ли опрема којом се могу читати аудио, ЦД ромови, видео, ДВД и тако даље такође је укључена овде.

Робин Винсент: Да, то је цели низ материјала.

Председавајући судија: У реду, ми бисмо желели видети тај документ па вас молим да га уврстите у спис како би то било у службеном спису овог предмета. Затим бих сада желео да нас укратко информисхете иако то, наравно, није највећа одговорност овога већа иако је ово веће забринутост па и сада изражава своју забринутост у вези са потенцијалним погоршањем здравља господина Шешеља, које може бити узроковано његовим штрајком глађу. Но Расправно веће желело би укратко бити упознато са тим који су потези предузети како би се обезбедило да не дође до штете за његово здравље. Које су мере предузете како би се старало о здравственом стању господина Шешеља, колико је год то могуће у садашњим околностима.

Робин Винсент: Да, часни суде. Прво, ви сте рекли да сам ја лаик у тим стварима и ту сте сасвим у праву. Међутим, ја ћу свакако покушати учинити све што могу да вам пренесем оно што је рекао лијечник притворске јединице. Прво, овде ван ове суднице се користи израз "штрајк глађу", Секретаријат је заузео став да је господин Шешељ од самог почетка одбио да прихвати храну коју му нуди притворска јединица. Он и даље узима текућине и тако даље. Можда се чини да се ту ради о игри речи, међутим, то је став који смо ми заузели јер је штрајк глађу једна врста популистичке фразе којом се описује то. Када је реч о тим условима једина потешкоћа коју имамо, и која је врло значајна, споменута је у поверљивом допису који је Секретаријат послао Расправном већу.

Председавајући судија: Да веће је упознато са тим и не тражи додатне информације о оним стварима које су споменуте у вашем поверљивом допису.

Робин Винсент: Захваљујем. Часни суде када је реч о господину Шешељу постоји један ригорозан режим, Секретаријат прима дневни извештај сваког јутра о активностима господина Шешеља, о томе које текућине узима, затим да ли узима храну која му се понуди или не. Осим тога, ми добијамо обавести и о томе да ли се он бави неком вежбом, како спава и тако даље. Он, наравно, и даље одбија било какве лекове, било какве врсте било значајније или мање значајне, и нема никаквог контакта нити са доктором нити са медицинском сестром иако их прима. Доктор притворске јединице, доктор Фалке, дао нам је опширне савете о томе како да поступамо у овој ситуацији. Јер, наравно, његова забринутост с временом расте ја сам управо телефоном разговарао са господином Фалкеом о томе и он је рекао да су сви потези који су предузети у потпуности у складу са службеним саветима светске здравствене организације за такве ствари. Исто тако, управник притворске јединице је увео један ригорозни режим, сво особље је одговорно да

проматра господина Шешеља 24 сата свакога дана. Исто тако, уведене су све потребне ствари да се реше потешкоће до којих би могло доћи у следећим данима.

Председавајући судија: Хвала вам на извештају господине Винсент. Веће нема више питања о томе. То значи да у овом тренутку нема више других тема о којима би веће вас желело питати, тако да сада, уколико желите, можете напустити судницу.

Робин Висент: Хвала часни суде.

Председавајући судија: Следеће питање је питање припрема страна за почетак суђења. Веће констатује да су у међувремену постигнуте следеће, уколико постоји потреба да нека од страна коментарише то, може учинити.

Прво, редуцирана оптужница заведена је у спис 10. новембра 2006. године и на енглеском и у преводу на БХС. Она је предана оптуженом 13. новембра 2006. године, но он је није прихватио све до 14. новембра 2006. године.

Захтев оптуженог да му се изда потврда да изјави жалбу на одлуку већа о захтеву за измену предрасправног поднеска оптужбе одбачена је 14. новембра 2006. године.

Одлука о плаћању трошкова биће изнета данас или у неколико наредних дана. Рок за достављање предрасправног поднеска одбране и даље је 23. новембар 2006. године, што је сутра.

Веће ће издати одлуку у којој ће изнети, у писаном облику разлоге за свој налог у вези са предрасправним поднеском одбране данас. Предрасправна конференција одржаће се 27. новембра 2006. године.

Уводна реч Тужилаштва и изјава оптуженог, која се не даје под заклетвом, одржаће се 27. и 28. новембра 2006. године. Тужилаштва 27. новембра, а оптужени 28. новембра 2006. године. Датум почетка сведочења првог сведока оптужбе и даље је 6. децембар 2006. године.

А сада једну ствар морам обрадити на приватној седници.

Секретар: Часни суде, сада смо на приватној седници.

Затворена седница.

Председавајући судија: Хвала. Да ли су сви екрани искључени. Јесу. 13. октобра 2006. године Тужилаштво је поднело захтев да се сведочење сведока ВС 053 одржи преко видео везе у складу са правилом 71 бис. Тај је захтев преведен и оптужени га је примио 10. новембра 2006. године. Разлози за постављање овог захтева оптужбе односе се на здравствено стање сведока. Захтеву оптужбе придодана је једна здравствена потврда у којој се каже да би дуго путовање и психолошки стрес били неповољни за сведока. 14. новембра 2006. године Тужилаштво је доставило и исправку свог захтева у којем је поновила свој захтев да се сведок ВС 053 саслуша путем видео везе. Но, у том се исправку констатирало да је због новог распореда суђења, које је Расправно веће најавило за 8. новембар 2006. године, датум сведочења сведока ВС 053 промењен на 8. децембар 2006. године. Дакле, не средином новембра као што је то раније било планирано. Оптужени је доставио одговор на захтев оптужбе од 13. октобра 2006. године. У одговору оптуженог не наводи се укупан број речи. Међутим, Расправно веће изузетно прихвата одговор оптуженог будући да он очито не прелази границу од осам стотина речи. У свом одговору оптужени се успротивио захтеву оптужбе и изнео аргументе да оптужба није показала да сведок није у стању или се не жели појавити пред међународним судом. Да потврда која је дошла уз захтев није потписана и да доктор који је како се тврди издао ту потврду није идентификован. Расправно веће желело би позвати Тужилаштво да одговори на одговор оптуженог, односно конкретно да каже нешто о потпису и о томе да ли је идентификован тај доктор. Господине Саксон

Тужилаштво: Часни суде, ово што оптужени, по свему судећи, говори о томе да потврда није потписана и да доктор није идентифициран произлази из чињенице да је Тужилаштво редиговало име и потпис доктора који је потписао потврду као и место где се тај доктор налази односно где има своју ординацију. То је учињено како се не би открио идентитет сведока нити доктора. Како се то све не би открило оптуженом.

Председавајући судија: Подсетите ме. Да ли сте ви тражили допуштење да редигујете те податке и да ли су ти подаци редиговани и из копије која је достављена Већу.

Тужилаштво: Часни суде, колико је мени познато ми нисмо експлицитно тражили да то редигујемо.

Председавајући судија: Само тренутак молим. Господине Саксон изволите.

Тужилаштво: Часни суде, Тужилаштво је захтев и здравствену потврду поднела као поверљиве документе што значи да потврда није достављена нередиговано екс парте Расправном већу. Уколико Расправно веће жели видети нередиговану верзију те потврде ми ћемо то верзију свакако дати већу.

Председавајући судија: Господине Саксон, помало је изненађујуће да ми морамо прво прочитати одговор оптуженог, а тек онда сазнати да је он, да смо и он и ми добили редигирану верзију. Ми нисмо били свесни тога да сте ви то редигирали. И да о томе ништа није речено. Расправно веће размотриће да ли је то прикладно решење. Али прво ће саслушати господина Хупера који сада обавља дужност браниоца оптуженог.

Дејвид Хупер: Ја мислим да бисте ви суци требали видети нередиговани документ.

Председавајући судија: Добро. Да ли сте задовољни тим да се то достави судском већу екс парте тако да ви то не можете видети.

Дејвид Хупер: Да. Ми позивамо веће да размотри у коликој се мери те особе могу идентификовати из тог документа.

Председавајући судија: У реду. Размотрићемо то, видећемо да ли ћемо следити сугестију коју је изнео господин Саксон и о којој је господин Хупер изнео своју примедбу.

Идемо затим на још један захтев, још увек смо на приватној седници, то је још један захтев за видео везу. 16. новембра Тужилаштво је поднело захтев да се сведочење сведока ВС 1141 обави преко видео везе у складу са правилом 71 бис. Сведочење сведока ВС 1141 провизорно је заказано за 8. децембар 2006. године. Тај захтев још није преведен и предан оптуженом. Тужилаштво тврди да је тај сведок један старији човек слабог здравља. Тужилаштво даље тврди да је тај сведок недавно имао упалу плућа и да му здравствено стање није допустило да изађе и о томе затражи здравствену потврду. Из захтева оптужбе није сасвим јасно када се истражитељ састао са сведоком, да ли је то било пре четири године као што се наводи или је било неког скорог контакта. Исто тако, није јасно да ли се информација о упали плућа односи на неку недавну упалу плућа или упалу плућа која је била пре четири године. Исто тако, Расправно веће још увек потпуно не разуме да уколико неко не може изаћи да прибави здравствену потврду да ли постоји могућност да доктор посети пацијента и да се на тај начин онда изда здравствена потврда. Никакви други аргументи о здрављу нису споменути међу аргументима Тужилаштво. Тужилаштво је још само обавестило веће да се сведок боји путовати авионом. Веће тражи од оптужбе да одбрани и Већу доставе ажуриране разлоге о томе зашто овај сведок не може путовати у Хаг да сведочи. И да обрати посебну пажњу да питања која сам управо споменуо. Господине Сексон или госпођо Уерц-Рецлав да ли нам те информације можете одмах дати.

Оптужба: Да ја вам то могу речи. Ја сам особно недавно разговарала са тим сведоком прошлог тједна или претпрошлог тједна непосредно пре него што смо ми доставили тај захтев.

Тај је сведок прво био заказан да овамо дође заједно са једном особом у пратњи. Због тога јер се слабо осећао. Међутим, када смо онда разговарали са њиме пре нека три тједна чини ми се, рекао је да неће доћи јер не може путовати. Тада у том тренутку је он имао упалу плућа. Са њим је разговарамо преко телефона нико га није отишао видети. Међутим, сада док ми овде говоримо један наш истражитељ и један правник разговарају са сведоком и надамо се да ћемо до краја данашњег дана добити више информација. Но, када сам ја разговарала са сведоком то је било прошлог тједна или претпрошлог нисам сасвим сигурна, рекао је да не може путовати да он чак не може изаћи ни да види доктора. Када смо ми споменули то да би га доктор могао доћи посетити у кућну посету, колико се ја сећам тада је искрснуо проблем новчане природе. Јер доктор тог сведока не борави у истом месту где живи сведок ту је извесна удаљеност између њих двојице и онда би то било скупо уколико би га доктор морао доћи посетити код куће.

Председавајући судија: Схватам. Овде постоје два интереса да доктор види овог сведока у садашњим околностима. Прво, то да сведок добије одговарајући здравствену негу. И друго, то да оптужба добије доказе који ће јој можда требати у подршку захтева за сведочење преко видео везе. Према томе морам речи у најмању руку да ме изненађује да цели буџет тужилаштва није довољан да се плати посета доктора овом пацијенту. Надам се да ће тужилаштво осим тога да сведок добије одговарајућу здравствену негу успети постићи и то да добије одговарајући здравствену потврду која се може користити да се поткрепи тај захтев. Мене то мало изненађује. Молим вас да то објасните.

Оптужба: Часни суде мој колега господине Сексон бавио се тиме и ми смо сматрали када смо подносили наш захтев да здравствена документација можда није нужно потребна из разлога које би можда господин Сексон могао боље формулисати будући да се он бавио правном страном овог питања.

Председавајући судија: Изволите господине Сексон.

Оптужба: Часни суде ако ми допустите да будем мало опширнији. Досадашња пракса и јуриспруденција овога суда иако није униформа опћенито гледајући, доста благонаклоно гледа на захтев да сведок сведочи видео линком. Допустите ми да вам дам тек неколико примера из недавног историјата. Ако се вратимо на април 2004. године у предмету Стругар ИТ 0142, Расправно веће је организовало да се одржи расправа са неким експертима како би се утврдило да ли је један од оптужених процесно способан. На статусној конференцији 1. априла 2004. године, страна 4324 до 4325 транскрипта, председавајући судија донео је одлуку да и оптужба и одбрана требају позвати експерта који ће онда изнети своју експертизу на расправи о процесној способности. И судија је затим рекао цитирам "експерти могу сведочити видео линком ако је то практичније". Дакле, овде није постављен никакав виши стандард и нису тражени никакви додатни критерији. Напротив, 16. априла у том предмету Тужилаштво је поднело усмени захтев да њихов експерт, др Бенет Блум, може сведочити видео линком из Сједињених Држава, будући да није могао путовати у Хаг због, како су се они изразили, болести у обитељи. Расправно веће је у предмету Стругар истог дана издало писмени налог у којем је закључило да је у интересу правде, у складу са правилом 71, то да се тај сведок саслуша видео везом. Нешто скорије у предмету Милутиновић и други, 24. октобра ове године, Расправно веће одбацило је захтев Тужилаштво у којем се тражило допуштење да један сведок сведочи видео везом и то на основу тога да Тужилаштво није доставило здравствену потврду којом би се потврдила тврдња сведока да болује на срцу што га спречава да путује у Хаг. Међутим, часни суде то исто Расправно веће, на истом суђењу, само шест дана касније, 1. новембра 2006. године одобрило је захтев оптужбе да се једном сведоку допусти да сведочи видео везом. Основа за захтев оптужбе била је та да тај сведок, да та сведокиња није могла пронаћи некога да се брине за њезину децу и да због тог разлога није била у стању или није била приправна путовати у Холандију. Никакви независни докази у прилог тврдње сведокиње нису били подстрети у подршку том захтеву. Исто тако, још ближе, у пред-

мету Мартић одбрана је, 7. новембра поставила захтев да експерт проф. Смиља Аврамов сведочи видео везом. Основа за тај захтев било је само то да старосна доб и слабо здравље те сведокиње њу спречавају у томе да допутује у Хаг. Нису предани никакви независни докази о здравственом стању те сведокиње. И пре десет дана, 10. новембра, Расправно веће одобрило је тај захтев и закључило да је у интересу правде да проф. Аврамов сведочи путем видео везе.

Према томе, иако судска пракса није униформна, Расправно веће сугерише да у сваком случају постоји тренд у којем расправна већа захтевају релативно низак стандард доказивања да би закључили то нису интереси правде да сведоци сведоче видео линком.

Председавајући судија: Господине Хупер желите ли нешто речи

Дејвид Хупер: Па само то да је наше разумевање тога да је један од критерија за одржавање видео везе то да сведок, на пример, не може присуствовати суђењу. Ми сматрамо да није изведено, изнесено довољно доказа у вези са овим сведоком у подршку те тврдње. Изгледа да је пуно труда уложено у то да му се не доведе доктор и да се смисле аргументи за то да му се не доведе доктор. А ми сматрамо да је сасвим једноставно то да га посети доктор и да се онда види може ли он доћи овамо сведочити или не. Према томе ми бисмо у име оптуженог желели да се у овом предмету заузме такав став и да то буде политика већа.

Председавајући судија: Господине Саксон, ви желите одговорити

Тужилаштво: Ја се надам да мој уважени колега није покушавао речи да Тужилаштво на било који начин покушава одговорити или омести могућност овог сведока да види доктора. Ако је то била намера мог уваженог колеге ја већу могу уверити да је то сасвим криво.

Председавајући судија: Желим добити одговор на то одмах, да ли је то била ваша сугестија господине Хупер?

Дејвид Хупер: Није.

Председавајући судија: Изволите наставити.

Тужилаштво: Друго, на основу судске праксе која се вуче још из предмета Тадић то је дисјунктивни, а не коњунктивни тест. Судска пракса каже да сведок мора бити, да сведок или није у стању или није приправан да дође сведочити у Хаг и да онда може сведочити видео везом. То је једини коментар који сада имам.

Председавајући судија: Хвала. Веће ће размотрити ово питање. И затим одлучити да тражи више информација или да реши тај захтев на основу аргумената које су до сада изнеле стране. Сада можемо прећи натраг на јавну седницу.

Секретар: Часни суде сада смо на јавној седници.

Председавајући судија: Прво, желео бих разјаснити једну одлуку о заштитним мерама. Прво историјат. На прошлој статусној конференцији, одржаној 8. новембра 2006. године, Расправно веће издало је, одобрило је додатне заштитне мере за сведока ВС 054. Заштитне мере први пут су одобрене сведоку ВС 054 у одлуци овог већа од 6. јула 2005. године. Релевантни параграф те одлуке гласи, цитат: "Оптужба мора оптуженом и браниоцу у приправности обелоданити идентифицирајуће информације за сведока ВС 054 најкасније тридесет дана пре почетка суђења или осим уколико Расправно веће другачије не наложи". На прошлој статусној конференцији од већа је затражено да размотри рок за подношење предрасправног поднеска одбране. Приликом одређивања тог рока разматрано је и питање датума почетка суђења. И почетак суђења је заказан за 27. новембар. Према томе, датум почетка суђења након одлуке Жалбеног већа од 20. октобра фиксиран је и потврђен тек 8. новембра. У том тренутку, рок за обелоданавање нам је тридесет дана пре почетка суђења почео тећи. Због тога је Расправно веће наложило да се материјали који се односе на сведока ВС054 одмах обелодане оптуженом. Веће је

свесно да је обелодањивање материјала за сведока ВС054, које је довршено 8. новембра, нешто што се догодило мање од тридесет дана пре почетка суђења. Будући да је почетак суђења заказан за 27. новембар. Приликом заказивања датума почетка суђења, веће је одмерило могућност даљих одгађања почетка суђења и узело у обзир претходни налог да се ти материјали морају оптуженом обелоданити најкасније тридесет дана пре почетка суђења. У доношењу своје одлуке веће је узело у обзир потребу да се избегну свака даља одгађања датума почетка суђења. И закључило да је то важније него да се оптуженом омогући пуних тридесет дана да проучи обелодањени материјал. Надаље, Расправно веће је размотрило питање да ли почетак суђења 27. новембра оптуженом допушта да има довољно времена да се припреми за сведока ВС054. С тим у вези чињеница да први сведок није заказан да почне сведочити све до 6. децембра такође је утицала на одлуку већа као и чињеница да суђење почиње у фазама. Другим речима, да ће се прве недеље радити само два дана у недељи, а у другој недељи суђења само три дана у недељи. Из тих разлога, Расправно веће сматра да потреба да суђење почне на време као и чињеница да ће оптужени имати довољно времена да се припреми за сведочење тог сведока пре него што он почне сведочити, оправдава обелодањивање материјала везаних за сведока ВС054 мање од тридесет дана пре почетка суђења. Веће овоме жели још додати и следеће – уколико буде потребно Расправно веће поново ће размотрити питање да ли је оптужени имао адекватно време да се припреми за унакрсно испитивање овог сведока. И то онда када овај сведок овде почне сведочити. Да господине Саксон.

Тужилаштво: Часни суде, у интересу транспарентности морам веће обавестити о једној ствари. А то је следеће – Тужилаштво ће данас покушати оптуженом предати материјале и у копији и на папиру. Међу тим материјалима налази се и неколико докумената који се односе и на сведока ВС 54. То није много материјала међутим, те материјале ће оптужени тек данас добити по први пут. О томе морам обавестити веће.

Председавајући судија: То значи није било укључено у оно што сте обелоданили 8. новембра

Тужилаштво: Тако је, то је споменуто на нашем попису доказног предмета, али није обелодањено 8. новембра. То смо схватили када смо прегледали оно што је обелодањено.

Председавајући судија: То је била тек једноставна грешка.

Тужилаштво: Да, часни суде. Била је то наша грешка, а исто тако ради се и о томе да су неки доказни предмети упали у очи Тужилаштву тек током претходног разговора са сведоком који је недавно обављен.

Председавајући судија: Господине Хупер

Дејвид Хупер: Часни суде, допустите ми да вам скренем пажњу на још један превид. Ништа од материјала везаног за ВС 54 није уручено нама који смо браниоци у приправности. Ми смо скренули пажњу Тужилаштву на то. Последица тога је то да смо чини ми се добили један ЦД ром са тим материјалима 17. новембра, у петак. Ми смо јутрос поново разговарали о тој ситуацији и ја сам рекао да ћемо ми као браниоци у приправности, колико год то најбоље можемо, а ви надам се схватате које су импликације тога, покушати изаћи у сусрет Тужилаштву. Међутим, ми бисмо са нашег стајалишта можда могли затражити од већа и то да принуди Тужилаштво да се придржава својих обавеза и да нас обавести раније, а не 17. новембра. Тако да ми не можемо гарантирати да ће се оптужени сложити са оним што ћемо ми можда да предложимо

Председавајући судија: Добро, ви значи задржавате право да промените свој став у вези са тим. У реду. Господине Саксон да ли је то такође грешка дакле, ако је то што нам је господин Хупер управо рекао тачно.

Тужилаштво: Да, часни суде ради се о превиду.

Председавајући судија: Господине Саксон постоји један позоришни комад који се зове “Комедија погрешака”. Тужилаштво се треба побринути да ово суђење не постане трагедија погрешака. Расправно веће жели бити информисано конкретно о томе који су материјали обелодањени касније, мислим ту на материјале обелодањене оптуженом. Ми требамо имати целовиту информацију што му није предано први пут, што му је предано касније. У реду. Не морате то овај час направити. То можете написати тако да веће о томе буде информисано. Постоји ли још нешто у вези са тиме у вези са роком од тридесет дана за обелодањивање. Ако нема ништа друго идемо даље на следећу тачку дневног реда. Можда то није релевантно будући да оптужени не присуствује овој седници. Но веће ће наложити да се оптуженом преда видео снимак ове статусне конференције како би у потпуности био информисан о томе што се овде дешава. Зато ћу сада прећи на ту тачку дневног реда.

Секретаријат је, 10. новембра ове године, вратио оптуженом четири његова поднеска која је он доставио 6. новембра 2006. године. Ти поднесци који носе бројеве од 209-212 враћени су зато јер су прешли дозвољени број речи или зато јер у њима није био наведен број речи, како се тражи у одлуци Расправног већа од 19. јуна ове године. Том се одлуком постављао максималан број речи од 800 речи за сваки поднесак који доставља оптужени, осим уколико се не тражи претходно допуштење да се превазиђе тај број речи, а за такво допуштење треба поднети ваљани разлог. Исто тако, речено је да сваки поднесак на свом крају пре потписа мора садржавати број речи. Три од тих поднесака имали су између 30.000 и 72.000 речи. Два поднеска били су одговори на извештаје експерата оптужбе Антони Обершала и господина Иве Томића. А један је пак био одговор на захтев оптужбе у вези са пресуђеним чињеницама.

Када је реч о извештајима експерата, господин Шешељ је раније на статусној конференцији 4. јула ове године наговестио да намерава унакрсно испитати та два експерта. То се може наћи на страни транскрипта 546. Исто тако, 24. марта 2006. године господин Шешељ је поднео свој поднесак о експертском извештају господина Обершала, у којем је изнео приговор на тај извештај и рекао да тог сведока он намерава унакрсно испитати. Расправно веће стога овим одлучује да ће та два вештака која сам управо споменуо бити позвани на унакрсно испитивање.

Други поднесак, који је доставио 6. новембра 2006, означен бројем 210, био је одговор на захтев Тужилаштва о пресуђеним чињеницама. Расправно веће је 12. јула ове године издало одлуку којом се оптуженом допушта конкретни изузетак и он сме доставити одговоре на захтев оптужбе о пресуђеним чињеницама дужине до 5.000 речи. Поднесак који је враћен оптуженом имао је 47.193 речи. На статусној конференцији 4. јула оптужени је добио упутства о томе како треба поступати када одговара на захтев о пресуђеним чињеницама. Ја сам тада господина Шешеља обавестио да се мора концентрисати на оне критерије који су прихваћени у судској пракси овога суда за прихватање пресуђених чињеница, па сам исто тако споменуо, на пример, да се мора усредоточити на чињенице а не правне налазе и да то не смеју бити чињенице установљене на основу споразума о потврдном изјашњавању о кривици. Исто тако, обавестио сам оптуженог да се чињенице које су установљене тек на првостепеном поступку не могу формално примити на знање, осим уколико их Жалбено веће није потврдило или уколико они нису оспоравани у жалбеном поступку. Надаље, ја сам господина Шешеља 4. јула ове године обавестио да чак и уколико је нека пресуђена чињеница формално примљена на знање, још увек постоји могућност, иако тек у оквиру неких ограничених граница, да се таква чињеница оспорава током суђења. Поднесак који је господин Шешељ поднео 6. новембра бројао је више од 47.000 речи, уместо изузетних 5.000 речи које му је веће допустило. Друга два поднеска такође у вези са експертима била су за десетке хиљада речи дужа од уобичајеног лимита од 800 речи. С тим у вези, Расправно веће подсећа на одговор оптуженог на захтев оптужбе да се сведок ВС 053 саслуша путем видео везе. Тај одговор дошао је без броја речи, што је такође кршење одлуке овога већа

од 19. јуна 2006. године. Веће је ипак прихватило тај одговор из разлога наведених раније и веће не сматра да је то кршење само по себи довољно озбиљно да се у вези са тим изда упозорење. Међутим, сада Расправно веће разматра то кршење заједно са другим кршењима одлуке од 19. јуна 2006. године. Расправно веће стога упозорава оптуженог, а он ће ово упозорење моћи чути када буде гледао видео снимку ове статусне конференције која ће му бити предана, да устрајно непоштовање одлуке већа о максималном броју речи представља облик ометајућег понашања.

У нашој одлуци о додели браниоца, одлуци коју је Жалбено веће укинуло, ово Расправно веће навело је непрестано достављање предугачких поднесака као облик злоупотребљавајућег понашања. Уколико оптужени настави са достављањем предугачких поднесака Расправно веће можда ће размотрити могућност да му наметне браниоца, наравно, након што му да могућност да буде саслушан у вези са тиме.

Прелазим сада на следећу тачку.

Уколико је можда дошло до забуне када сам малочас споменуо одлуку о додели браниоца и када сам рекао да је Жалбено веће ту одлуку укинуло желим нагласити да жалбено веће није укинуло онај део одлуке у којем се говори да Жалбено веће није укинуло ту одлуку на основу тога што је Расправно веће донело погрешне налазе са тим у вези, Жалбено веће је ту одлуку укинуло због других разлога. И због тога Расправно веће сада спомиње ту одлуку.

Веће је желело оптуженом дати прилику иако, наравно, ситуација је сада помало у овом тренутку нејасна, ми смо желели оптуженом дати прилику да поново достави одговор на захтев оптужбе о пресуђеним чињеницама, али тако да остане унутар максимално дозвољеног броја речи од 5.000. Будући да оптужени није овде присутан ми нећемо донети коначну одлуку о томе. Но, веће је то озбиљно размотрило и оптужени је о томе обавештен.

Следеће питање односи се на захтев за потврду за изјављивање жалбе на одлуку већа о облику обелодањивања. На статусној конференцији одржаној 4. јула, господин Шешељ је изразио своју намеру да затражи потврду за изјављивање жалбе на одлуку већа о облику обелодањивања изнету истог дана. Није примљено никакво образложење тог захтева тако да Веће није издало никакву одлуку. У поднеску од 31. јула 2006. године оптужени је тврдио да изјављује жалбу на одлуку Већа о облику о обелодањивања директно Жалбеном већу. Тај је поднесак враћен оптуженом зато јер није издата одговарајућа потврда. Имајући у виду важност одлуке о облику обелодањивања Расправно веће је преиспитало захтев који је поднео оптужени, Расправно веће констатује да оптужени није навео никакве разлоге због којих би требало одобрити његов захтев за издавање потврде за изјављивање жалбе. Расправно веће, без обзира на то, одлучује да изда такву потврду будући да се та одлука односи на адекватно време и средства за припрему одбране. Уколико Жалбено веће о томе одмах донесе одлуку тиме би се избегло да Расправно веће настави са суђењем на погрешној процедуралној основи. Расправно веће сматра да правило омогућава да се таква потврда изда и да се њиме не спречава могућност издавања потврде чак и у оним случајевима када оптужени није навео одговарајуће разлоге за издавање потврде.

Следећа тачка на дневном реду је стање одговора на предлоге и нови рокови. С обзиром да се сада оптужени не представља сам, не заступа сам, нећу се бавити већином оних ствари које још треба да се разреше с тим у вези, али оно што бих хтео да урадим је да посветим пажњу предлозима који треба да се прогласе беспредметним с обзиром на ово стање. Имамо два предлога која су поднета почетком октобра, током периода када је оптужени био заступљен од стране додељеног му заступника одбране и имамо да се позабавимо још са та два предлога. Пре свега, 10. октобра 2006. године, одбрана је затражила, додељена одбрана је затражила медицински извештај о стању др Шешеља и Тужилаштво је на то одговорила 13. октобра 2006. године. Друго, један предлог је поднет од стране Тужилаштво 6. октобра 2006. године у вези са могућим претњама, односно застрашивањем сведока и тражили су да се изда налог за необелодањивање

података. Од Претресног већа се захтева да наложи додељеном представнику одбране да оптуженом не обелодани редослед предстојећих сведока. Додељени заступник одбране је одговорио на ово 9. октобра, а Тужилаштво је одговорило 12. октобра. С обзиром на одлуку Жалбеног већа од 20. октобра 2006. године, којом се укида одлука Претресног већа о додели заступника одбране, можемо ова два предлога да прогласимо сада беспредметним, с обзиром да додељени адвокат одбране више не заступа оптуженог и да се оптужени, иако је тренутно суспендован, иначе сам заступа.

Веће ће се даље позабавити овим питањем уколико оно буде захтевало икакву даљу процедуру.

Сада идемо даље, само да видим, моменат. Идемо сада на нашу следећу тему, а то је обелодањивање редоследа сведока. Претресно веће захтева од Тужилаштва да поднесе један списак имена односно шифара сведока који су укључени на списку од 9. маја 2006. године, које више неће позивати с обзиром на редакцију или због било ког другог разлога. Претресно веће, оптужени и бранилац у приправности обавештени су о именима и о редоследу девет сведока који ће сведочити у децембру и то је обавештење дато писмом Тужилаштва упућеном секретару, од 17. новембра 2006. године. Претресно веће захтева од Тужилаштва да Претресном већу обезбеди, а исто тако и оптуженом и браниоцу у приправности редовно ажуриране податке с тим у вези. Ти ажурирани подаци треба да носе свој датум и да садрже следеће податке:

1. Име сведока
2. Псеудоним сведока
3. Евентуално обезбеђене заштитне мере које су одобрене
4. Очекиван датум сведочења, и
5. Очекивано време које је потребно за главно испитивање

Овако ажурирани подаци треба да се обезбеде најкасније две недеље пре него што почне давање исказа дотичног сведока. Уколико Тужилаштво има намеру да промени редослед сведока у оквиру овог двонедељног периода треба да тражи одобрење да то учини од Претресног већа.

Сада ћу прећи на следећу тачку, а питам се да ли уопште треба сада да пређемо на затворену седницу, с тим у вези.

Можда и због прекомерног опреза, али дајте да пређемо на затворену седницу, а ако не буде потребно можемо касније у току поступка да одлучимо да поново пређемо на отворену. Господине секретару...

Секретар: Сада смо на затвореној седници.

Председавајући судија: Захваљујемо. Ова тачка односи се на обавештавање Тужилаштва у вези са заштитним мерама за сведока ВС 017 са екс парте анексом – 16. децембра 2004. године Претресно веће је одобрило коришћење псеудонима за сведока 17 као и касније обелодањивање информација о томе сведоку до 30 дана пре почетка суђења; 8. новембра 2006. године, Претресно веће такође је дозволило да се користе мере искривљавања лица односно гласа за дотичног сведока; 14. новембра 2006. године, међутим, Тужилаштво је поднело обавештење у вези са овим заштитним мерама обавештавајући Претресно веће да је од тог времена, у међувремену, сведок 17 назначио да жели да јавно сведочи без икаквих заштитних мера, али је ипак тражио да све заштитне мере које је наложило Претресно веће остану на снази до почетка ње-

говог давања исказа. Претресно веће би желело да чује какав је одговор на овај захтев од стране одбране. Господине Хупер

Дејвид Хупер: Чини ми се да су ово питања која треба решавати када сведок буде овде, када буде у судници.

Председавајући судија: Па имамо ту две ствари. Прва ствар је, да је сам сведок рекао да му уопште више нису потребне заштитне мере, истовремено Тужилаштво тражи да и даље остану на снази заштитне мере док не почне само сведочење. У сваком случају...

Дејвид Хупер: Извините, нисам разумео. Ја сам схватио да је и једно и друго од сведока, па ми је то било контрадикторно. А сада, када кажете да долази од Тужилаштва, да Тужилаштво захтева да и даље остану мере на снази то је нешто друго.

Председавајући судија: Мислим да је у ствари баш сведок замолио тужилаштво да тражи од Претресног већа да то остане тако. Али, у сваком случају већ је сада одлучено да ће се сведочити јавно тако да разлози више не стоје за те заштитне мере, али само од момента када он почне да сведочи. У сваком случају, сада се из других разлога се захтева да те заштитне мере остану привремено на снази, не током самог сведочења, и оно што занима Претресно веће је каква је став одбране по том питању и да ли вам је уопште потребно још времена да дођете до таквог става. И онда, наравно, обавестите веће о вашем ставу. Још увек су на снази све те заштитне мере.

Дејвид Хупер: У реду, што се нас тиче статус кво треба да остане, немам никаквих при-медби на то с обзиром на то шта је рекао сам сведок.

Председавајући судија: У реду.

Дејвид Хупер: Ми се нећемо томе уопште противити.

Председавајући судија: Значи немате ништа против.

Одбрана: Не.

Председавајући судија: Значи немате ништа против захтева Тужилаштва да се укину заштитне мере само од оног момента када почне сведочење сведока о којем је реч.

Дејвид Хупер: Да.

Судија Ори: Претресно веће овим налаже да заштитне мере које су наређене 16. децембра 2004. и 8. новембра 2006. и даље остану на снази све до момента када сведок број 17 почне са давањем свог исказа, у ком моменту ће се оне укинути. У сваком случају ћемо морати да направимо паузу, а још увек смо добро на затвореној седници. Можемо сада поново да се вратимо на отворену седницу.

Секретар: Поново је отворена седница, часни суде.

Председавајући судија: У сваком случају треба да направимо паузу те ћемо прекинути са радом до 10 до један.

Пауза.

Молим устаните.

Изволите сести.

Председавајући судија: Нажалост веће није могло бити спремно за наставак седнице пре него што је већ протекло 15 минута након најављеног времена. Желим прећи сада на следе-

ћу тему а то је питање специјалних одбрана. Веће сада доноси своју одлуку о питању да ли је оптужени обавестио оптужбу о одбрани алибијем или било којој другој специјалној одбрани како дефинира правило 67а (1) Правилника о поступку и доказима. Правило 67 Правилника о одбрани намеће обавезу да Тужилаштво обавести о намери да се изнесе одбрана алибијем или било која друга специјална одбрана и да онда обелодани додатне информације које се односе на такву одбрану. А то пак онда Тужилаштву намеће обавезу, уколико намерава побити одбрану алибијем или специјалном, одбрану да одбрану обавести о својим доказима који то побијају. Према наводима Тужилаштва оптужени је од септембра 2003. године Тужилаштву уручио 15 поднесака који, укупно броје више од 5.500 страница и који према тврдњи оптуженог, представљају обавест о специјалној одбрани по горе наведеном правилу. На статусним конференцијама, одржаним 3. и 8. новембра 2006. године, стране су изнеле своје погледе у вези са тим поднесцима; 7. новембра 2006. године Тужилаштво је доставило један додатни поднесак у којем даље разјашњава свој став о овом питању. Оптужени нас је обавестио да материјал који је он доставио садржи спомињање разних докумената и књига који ће бити кориштени највише у унакрсном испитивању експерата оптужбе. У поднесцима оптуженог не спомињу се никакви сведоци који би могли сведочити у подршку тог материјала. Оптужени даље тврди да његова специјална одбрана обухвата следеће теме. Прво, историјски контекст и околности. Друго, анализа наводних говора мржње у западној штампи и од стране западних, муслиманских и хрватских политичара. Треће, заједнички злочиначки подухват и четврто, јавни говори оптуженог, о рату и обавезама да се поштује ратно право. Према тврдњама оптуженог његова одбрана је специјална будући да је то одбрана која никада раније није презентирана на овом међународном суду. Оптужба не сматра да су поднесци оптуженог специјална одбрана у значењу правила 67 правилника. Према наводима Тужилаштва ти поднесци износе стотине страница цитата из књига оптуженог, копија његових ранијих говора и тако даље. Исто тако, према наводима Тужилаштва тај материјал садржи опет оне наводе против папе и Римокатоличке цркве. Оптужба даље наводи да поднесци оптуженога цитирам "говоре о питањима која су покренута у оптужници и у предрасправном поднеску оптужбе", па су због тога заправо аналогни предрасправном поднеску одбране, а не обавести о специјалној одбрани. На статусним конференцијама 3. и 8. новембра 2006. године, Расправно веће дало је оптуженом довољно прилике да идентификује и разјасни што је то према његовим наводима његова специјална одбрана. Расправно веће, односно оптужени изгледа меша концепт специјалне одбране и јединствене одбране. Одбрана се не може сматрати специјалном одбраном унутар значења правила 67 Правилника само зато што је то одбрана која се по први пут износи пред овим међународним судом. Расправно веће прегледало је преведене поднеске оптуженог. У поднесцима 103 и 104 оспорава се кредибилитет потенцијалних сведока оптужбе. У поднеску 147 говори се о цитирам "улози Ватикана и папе Ивана Павла Другог у злочинима почињеним на територији бивше Југославије од 1991." Нити једна од четири раније наведене теме које представљају усмене аргументе оптуженог не представља специјалну одбрану. Уместо тога као што је утврдило и Тужилаштво то су више тврдње аналогне тврдњама које се обично изричу у предрасправном поднеску одбране. Због тога није била потребна никаква претходна обавест Тужилаштву. Веће закључује да оптужени није успео идентификовати никакву специјалну одбрану. Тиме је завршена одлука већа у вези са овим.

Следећа тачка је превод досадашње судске праксе. На прошлој статусној конференцији 8. новембра 2006. године оптужени је од расправног већа затражио да добије пресуду из предмета Лимај. Расправно веће подсећа оптуженог да је питање достављања превода судске праксе овога суда питање о којем је већ одлучено у одлукама од 9. новембра 2005. и 12. јула 2006. године. О томе је такође већ говорио и секретар суда.

То је све оно што сам намеравао обрадити данас, али позивам стране да покрену нека друга питања уколико их има. Да, заправо заборавио сам једну ствар када сам раније рекао Тужилаштву да нас ажурира у вези са пописом сведока, другим речима који ће сведоци доћи све-

дочити и када. С тим у вези желео бих додати да се од Тужилаштво такође тражи да најави које документе намерава презентирати путем тих сведока како би путем тих листа сведока веће увек знало тачно што да очекује. Да ли је то јасно? Дакле, то је поврх онога што сам раније рекао

Тужилаштво: Да, то је јасно.

Председавајући судија: Хвала. Затим госпођо Уерц-Рецлаф, господине Саксон да ли ви нешто желите споменути сада

Тужилаштво: Не

Председавајући судија: Хвала. Господине Хупер

Дејвид Хупер: Да једна ствар. То се односи на специјалну одбрану коју сте ви већ споменули. А исто тако и нешто о предугачким поднесцима, односно одговорима оптуженог које је примио Секретаријат али који су му враћени. Када је реч о првој ствари више таквих докумената је, колико сам схватио, преведено, немам сада на уму конкретне детаље, али мислим да је на прошлој статусној конференцији то споменуто. Међутим, неки од тих докумената нису преведени. Ја бих желео сада затражити да се све то преводе на енглески и достави и браниоцима у приправности. Када је реч о предугачким поднесцима, односно одговорима, они су колико сам схватио враћени оптуженом, уколико се та реч сада може овде прикладно користити тако да их Секретаријат више не поседује.

Председавајући судија: Ја мислим да је поступак следећи. Уколико се поднесци не заведу у спис и уколико се они врате некој страни, копија се ипак задржава због административних разлога у Секретаријату. Јер, уколико икада дође до неког спора око тога да ли је било исправно вратити неки поднесак или не, онда секретар треба да зна о чему се ради. Према томе, осим уколико представник Секретаријата сада не каже нешто супротно.

Секретар: Да, то је тачно, ми имамо копије и ми ћемо то дати браниоцима у приправности.

Председавајући судија: Допустите ми да кажем једну ствар, ако се неки дуги поднесак врати то не значи да је он преведен на енглески.

Дејвид Хупер: Да, али ми се надамо да негде у архивама постоји фотокопија или копија оригиналног документа, претпостављам да је он на српском, и ми бисмо затражили да се то преведе и достави браниоцу у приправности.

Председавајући судија: Наравно, један од разлога због којих постоје ограничења, ја не кажем да су то сви разлози, али један од разлога је сигурно и то да би ресурси овога суда били веома оптерећени уколико би се 5000 или 7000 страница прво требало превести, па да ми тек онда сазнамо да је то ирелевантно. Тиме би се у потпуности исцрпили ресурси овога суда. Наравно, ја знам да бисте ви желели знати што се налази у тим поднесцима, е сада да ли то треба постићи на тај начин што ће се ти поднесци у потпуности превести, то још сада није јасно.

Дејвид Хупер: Разлог је, наравно, то што би на нас док смо браниоци у приправности то могло имати ограниченог утицаја, али ако гледамо суђење у целини и ако размотримо могуће путеве којима би ово суђење могло тећи, ми сматрамо да је у интересу оптуженог да се то преведе и достави браниоцима у приправности.

Председавајући судија: Друга опција би била да оптужени у сажетом облику обавести браниоца у приправности о томе, уколико он сматра да је од користи за његову одбрану, то да бранилац у приправности зна што се налази у тим материјалима. Но, ово веће није господар преводилачке службе која је одговорна за преводе. Они имају своје режиме у која ја сада не бих желео улазити. Међутим, ушло је у записник да ви сада сматрате да би ви боље могли обављати свој посао уколико добијете преводе тих поднесака.

Дејвид Хупер: Да. Ја знам да ту има потешкоћа, поготово у вези са преводачком службом и у вези са тим што се све од њих очекује, зато бих ја можда могао мој захтев данас ограничити на то да нам се уруче оне категорије докумената које се односе на специјалну одбрану и одбијени документи који се односе на оптуженог и да нам се то онда једноставно достави у оригиналу, јер ми имамо овде особље које може прочитати ствари на српском, па нам онда они могу идентификовати оне ствари које можда касније могу постати релевантне и које онда можда буде потребно превести. Према томе, онда повлачим захтев да се све то преведе за нас у овом тренутку, али желео бих задржати захтев да нам се ти документи рутински прослеђују.

Председавајући судија: Ја сам схватио да су неки од тих поднесака заведени у спис и то је онда и преведено. И веће их је могло прочитати. Међутим, неки од тих поднесака послани су само Тужилаштву и нису заведени у спис, па претпостављам да би онда секретар вама могао дати копије оних оригинала који су послани и оних који су заведени у спис и за које оптужени тврди да садрже специјалну одбрану. То је већ доступно. А оно што је пак послано само Тужилаштву о томе вам господин Саксон може нешто више рећи.

Тужилаштво: Часни суде, у вези оних 15 поднесака које је Тужилаштво добило, уколико би то олакшало ствари, ми те поднеске можемо доставити заступницима у приправности, то би било на ЦД рому или на ДВД и онда би то свима мало олакшало живот.

Председавајући судија: У реду, дакле то ће се доставити у електронском формату. Да ли има неких других питања.

Дејвид Хупер: Не.

Председавајући судија: Будући да смо покрили све тачке дневног реда веће би хтело да обавести и Тужилаштво и одбрану да ће се од оптуженог затражити да поднесе своје поднеске било у писаном облику или у усменом облику, дакле, то у вези параграфа 5 и налога већа од 25. октобра 2006. године, то је један позив. Писани позив ће бити упућен касније, у току данашњег дана, а то ће такође бити позив да се до следећег петка у писаном облику изнесу аргументи. Када кажем до следећег петка, мислим на овај петак, дакле да се поднесци поднесу у писаном облику до овог петка или уколико оптужени жели да изнесе и усмене аргументе да то може да учини на претпретресној конференцији. А уколико не достави поднеске у писаном облику да онда њих изнесе усмено и то у понедељак на претпретресној конференцији.

Расправа је завршена, а наставићемо са радом у следећи понедељак на претпретресној конференцији.

Молим устаните.